

Rodová rovnosť v EÚ dosiahla nový míľnik: napredujeme rýchlejšie?

Pred desiatimi rokmi EIGE zaviedol index rodovej rovnosti ako ukazovateľ stavu rodovej rovnosti v EÚ. Každé vydanie prinieslo viac-menej rovnaký záver: napredujeme slomačím tempom. V tohtoročnom ročníku sme však svedkami **najväčšieho ročného nárastu celkového skóre v histórii indexu**: EÚ dosahuje 70,2 bodu zo 100!

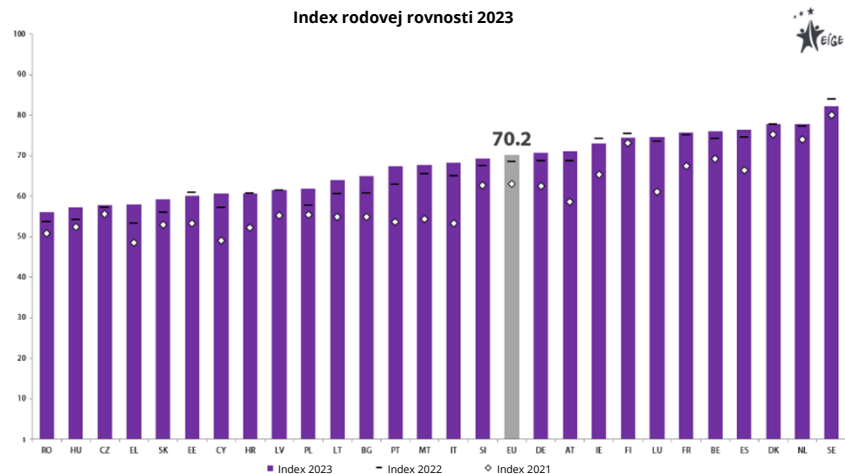
Ale ako vždy, pod týmto číslom sa skrýva veľa vecí – a je to pestrý obraz.

„EÚ počas rokov dosiahla pokrok smerom k rodovej rovnosti. Zároveň si však uvedomujeme, že to nestačí a že tieto úspechy sú krehké. V súčasnosti sa len Švédsko s hodnotením vyšším ako 80 bodov v indexe približuje rodovej rovnosti. Švédsko predstavuje len 2 % obyvateľstva EÚ. Vždy bude existovať ospravedlnenie na znižovanie priority činností v oblasti rodovej rovnosti. To nemôžeme dopustiť. Musíme konať teraz. Spoločne – na všetkých úrovniach. Musíme preto tieto víťazstvá osláviť. Bez ohľadu na ich veľkosť. To je to, čo nás posúva tri kroky vpred (#3StepsForward).“
Carlien Scheele, riaditeľka EIGE

Podrobná analýza indexu 70,2 – nie je čas zaspať na vavrínoch

Krajiny s najlepšimi výsledkami, ako sú Švédsko, Holandsko a Dánsko, vedú index rodovej rovnosti už viac ako desať rokov.

Ich pokrok sa však buď zastavil, alebo zaznamenali bodový sklz – ako to vidíme v krajinách ako Fínsko alebo Francúzsko. To jasne ukazuje, že pokrok nemožno považovať za samozrejmosť. Musí byť ukotvený a podporovaný opatreniami na jeho zachovanie.

Na druhej strane vidíme krajiny ako Taliansko, Portugalsko, a Malta, ktoré napriek nižšiemu skóre ako je priemer EÚ, dosiahli v uplynulých 10 rokoch v oblasti rodovej rovnosti výrazné zlepšenie. Keď krajiny zavádzajú opatrenia, tempo ich napredovania sa zrýchľuje.

Podrobná analýza zmien

Bolo na čase – stále pretrvávajú nerovnosti v oblasti neplatenej starostlivosti medzi ženami a mužmi

Rozdiely v starostlivosti o ženy a mužov sa zmenšujú. Nie však preto, že by muži vykonávali viac opatrovateľských prác. Ženy robia menej. K tejto zmene mohli prispieť podporné technológie, domové doručovacie služby alebo zvýšená zamestnanosť žien. Technológia však môže podporiť len určitú zmenu externalizáciou niektorých povinností v oblasti starostlivosti. Na dosiahnutie vytúženého cieľa bude

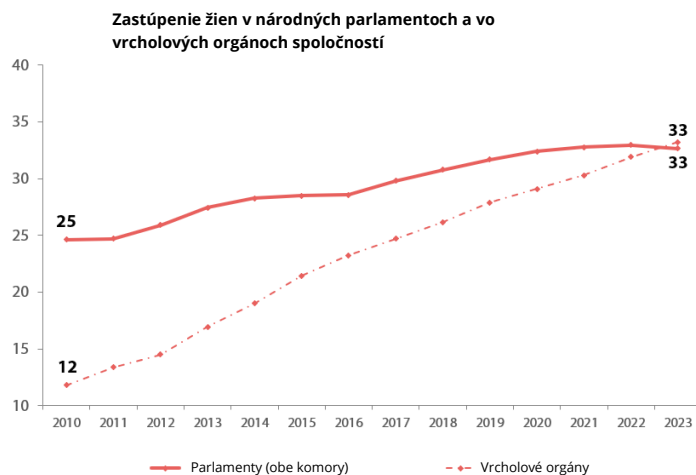
potrebná štruktúrálna zmena - ako hovorí Claudia Goldinová, profesorka ekonómie a nositeľka Nobelovej ceny za rok 2023: „Nikdy nebudeme mať rodovú rovnosť, kým nebudeme mať aj rovnosť párov.“

Presadzovanie moci – pokrok vo vrcholových orgánoch spoločností, nie až tak v národných parlamentoch

Prvýkrát za posledných 10 rokov sa počet žien v parlamentoch a vo vrcholových orgánoch spoločností priblížil k 33 %.

Právne predpisy dláždia cestu k významným zmenám. Uzákonené kvóty v ôsmich členských štátoch EÚ pomohli prelomiť fenomén skleneného stropu v spoločnostiach, čo prinieslo viac žien na vrcholové pozície a viac inovácií, kreativity a produktivity do správnych rád. Dúfame, že smernica o rodovej rovnováhe vo vrcholových orgánoch spoločností, ktorá bola schválená minulý rok, udrží dynamiku a bude mať vplyv aj v iných členských štátoch EÚ.

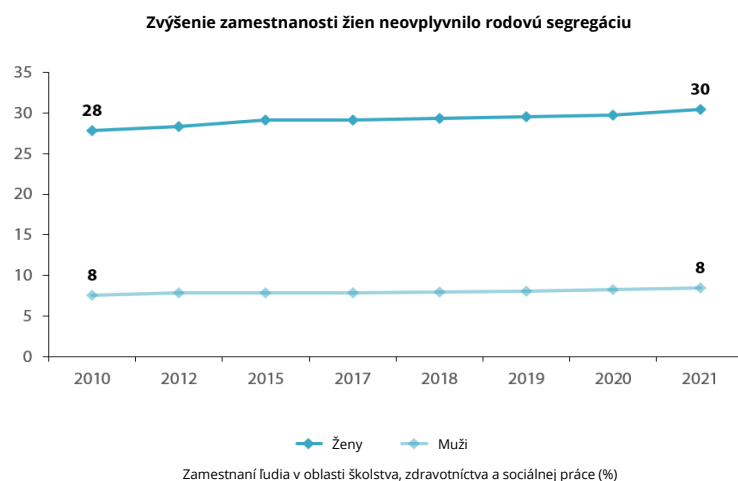
Teraz potrebujeme cielenejšie opatrenia v parlamentoch, aby sme urýchlili pokrok v politickej oblasti – najmä v súvislosti s voľbami do Európskeho parlamentu v roku 2024.

Nevyhnutné opatrenia – rodová segregácia na trhu práce sa nepohla ani o milimeter

Pokrok sa dosiahol v oblasti práce, najmä pokiaľ ide o flexibilné pracovné príležitosti. Je však pozoruhodné, že trh práce zostáva v súčasnosti rovnako rodovo segregovaný ako pred desiatimi rokmi.

Keďže súbežná digitálna a zelená transformácia nadobúda konkrétnu podobu, vytvára sa čoraz viac nových pracovných miest, čo si vyžaduje rekvalifikáciu a zvyšovanie úrovne zručností, aby sa splnili nové a vznikajúce požiadavky na trhu práce. Ženy nie sú tak zapojené, ako by mohli byť. Postupne dobiehajú pracovné požiadavky na pracovné miesta v oblasti vedeckých technológií, inžinierstva a matematiky (STEM), ale podiel mužov v povolaniach v oblasti vzdelávania, zdravotníctva a sociálnej starostlivosti (EHW) zostáva nezmenený. Zelená transformácia nielenže vytvorí dopyt po zručnostiach v oblasti STEM, ale vytvorí aj nové požiadavky v odvetví starostlivosti, ktoré zápasí s nedostatkom pracovnej sily.

Čaká nás ešte dlhá cesta?

Tohtoročný index rodovej rovnosti ukazuje, že pokrok je možný, ale je naďalej nestály, ak nie je podporovaný opatreniami vo všetkých oblastiach života, vo všetkých členských štátoch EÚ. Práca v tejto oblasti sa ani zďaleka neskončila. Musíme ísť ešte ďalej. Vydržať až do konca znamená dívať sa na veci prierezovo - najmä v oblasti zmeny klímy, kde rodové rozdiely pociťujú rôzni jednotlivci a skupiny. Poznanie vedie k zmene.

Prečítajte si viac o indexe rodovej rovnosti. [odkaz: <https://eige.europa.eu/gender-equality-index>]

Prečítajte si správu o indexe rodovej rovnosti za rok 2023 [odkaz: <https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/gender-equality-index-2023-towards-green-transition-transport-and-energy>]

Viac informácií o zameraní inštitútu EIGE na uplatňovanie programu #3StepsForward pre ekologickú a rodovo rovnú Európu nájdete tu.

[<https://eige.europa.eu/newsroom/green-deal-and-gender-equality>]

Profily jednotlivých krajín [odkaz: <https://eige.europa.eu/sites/default/files/2023countryfactsheets.zip>]

[<https://eige.europa.eu/sites/default/files/2023countryfactsheets.zip>]